

dig Indtægt savnende Embeder og Virksomheder, og Understøttelser til Kapellanhold. Dertil blev nemlig søiet følgende Bemyndigelse: „Desuden bemyndiges Regjeringen til af de Midler, der ved Afdrag i de større Præstefalds Indtægter uden særligt angivet Diemed midlertidig ere inddragne under Stiftsmidlerne, at anvende indtil 25,000 Kr. i de ved Post 3 og 4 angivne Diemed, dog at intet Præstefalds samlede Indtægt derved bringes til at overstige 2,400 Kr.“ Naar jeg nu sammenligner Anmærkningene, som den stod ved 2den Behandling, og Bemyndigelsen som den nu er givet ved 3die Behandling, saa kan jeg ikke se rettere end, at hvad der stod ved anden Behandling, ogsaa i Virkeligheden er vedligeholdt her, kun at der er søiet Noget til, saa at det Hele har fundet en i og for sig mere passende Form. Naar der nemlig stod: „Uden Rigsdagens Samtykke kan der ikke raades over de Midler, der ved Afdrag i større Præstefalds Indtægter midlertidig ere inddragne under Stiftsmidlerne. Hermed sker dog ingen Indskrænkning i den Kongen efter hidtil gjældende Regler tilkommende Ret“, saa maa jeg fortaale Bemyndigelsen, der er tilføjet ved 3die Behandling, som indeholdende samme Begrænsning. Naar det nemlig hedder: „Regjeringen bemyndiges til af de Midler, der ved Afdrag i de større Præstefalds Indtægter uden særlig angivet Diemed midlertidig ere inddragne under Stiftsmidlerne, at anvende indtil 25,000 Kr“, saa kan der dog ikke være nogen Tvivl om, at man ikke har villet give Ordene: „uden særlig angivet Diemed“ et større Spillerum, — det antager jeg i det Mindste ikke, — end de have, naar de tages i Overensstemmelse med Ordene i det hortfaldne Tillæg: „Hermed sker dog ingen Indskrænkning i den Kongen efter hidtil gjældende Regler tilkommende Ret“. Meningene kan ikke være, at man skulde indirekte have villet godkende en hvilken som helst vilkaarlig Anvendelse, naar den blot skete samtidig med Inddragningen, samtidig med Frasklipningen. Lad mig tage et Exempel. Samtidig med at visse Indtægter inddrages fra Embeder under de saafaldte Stiftsmidler, kan der ikke tages den Bestemmelse, at Renterne deraf for Ex. skulde udbetales til Theatret. Altsaa maa Naadigheden netop være holdt indenfor de Grændser, som de hidtil gjældende Regler hjemlede; det Nye, der er kommet til ved 3die Behandling, er altsaa dette, at der kan anvendes indtil 25,000 Kr. i de ved Post 3 og 4 angivne Diemed, dog at intet Præstefalds samlede Indtægt derved bringes til at overstige 2,400 Kr. Denne Bestemmelser Optagelse paa Finantsloven antager jeg nu, at man fra alle Sider vil erkende, at man kun kan betragte som et midlertidigt Experiment. Det er jo ellers anerkendt fra alle Sider, at det Forhold, i hvilket der her træffes en vis Bestemmelse, egner sig til at ordnes ved almindelig Lov. Den Naadighed, som Staten

udøver over de her omhandlede Indtægter, udøver den regelmæssig gennem Lovgivningsmagten og ikke umiddelbart gennem Finantsloven. Derved er det ikke udelukket, at forsaavidt Regjeringen har kunnet og har villet inddrage visse Midler, kan Regjeringen samtykke i, at der raades over disse Midler paa Finantsloven, saaledes som det f. Ex. er sket ved Dispetienden. Men en Grundsaetning, som maa fastholdes, er, at der ikke umiddelbart gennem Finantsloven kan raades over disse Midler, men at det maa ske gennem Lovgivningsmagten, og det er altsaa efter mit Begreb kun, forsaavidt Regjeringen allerede har troet at kunne træffe en saadan Disposition som den, hvorom der her er Spørgsmaal — Noget, den selv maa vide at forsvare — kun gennem den af Regjeringen en Gang trufne Disposition, at man paa Finantsloven kan med Regjeringens Samtykke komme til at beskæftige sig med disse midlertidig inddragne Midler. Men at denne Bestemmelser Optagelse paa Finantsloven, hvori den høitærede Kirkeminister efter hele denne Sags Gang har troet at kunne samtykke, kun kan betragtes som en midlertidig Ordning, det tør jeg anse for givet. Det forekommer mig klart, at en vedvarende Bestemmelse af den Art, som her er indsat paa Finantsloven, ikke kan betragtes som den Vej, ad hvilken overhovedet alle disse Spørgsmaal, som gjentagne Gange ere bleve behandlet gennem kirkelige Lønningsforslag, skulde kunne finde deres endelige Løsning. Hvad der kan være sket i enkelte Tilfælde, kan og bør ikke saaledes gjentages, at til Slutningen alle Spørgsmaal, som høre hjemme i almindelige Love, finde Afgjørelse gennem saadanne foregribende Resolitioner. Det er ikke en ganske ubesøjet Betragtning, at, naar man tænker Tanken igjennem og derhos i Forestillingen gjør Personalexperimentet med Hensyn til Ministeriets Sammenstøtning, kunde der komme høist besynderlige Resultater ud af denne Kombination af administrative Resolitioner og Finantslovestemmelser. Jeg tvivler ingenlunde om, at i de Tilfælde, hvor der har fundet en saadan Frasklipning Sted, for at jeg skal bruge dette reciperede Udtryk, har Sagen været Gjenstand for meget omhyggelig Overveielse, og at der navnlig derved er taget et meget berettiget Hensyn til Udbyttet af Forhandlinger mellem de forskellige Regjeringer og Tingene om den geistlige Lønningslov. Men dette er i alt Fald kun en frivillig Selvbegrænsning fra Administrationens Side, og dersom man i Principet anerkendte, at det er den Vej, hvorigjennem alle disse Forhold skulde ordnes, ser jeg ikke, hvor man skulde sætte den retlige Grænse med Hensyn til Gjennemførelsen af et saadant Princip. I og for sig har man vistnok ikke kunnet se disse Bestemmelser Optagelse paa Finantsloven for indeværende Aar uden en vis Overraskelse; hvem